

Remissvar på förslaget till Energi- och klimatprogram för Falu Kommun

Ett inledande avsnitt med en lägesbeskrivning behövs!

Ett dokument som Energi- och klimatprogrammet hoppas vi blir ett medel för kommunens fortsatta dialog och folkbildningsarbete med och för Faluborna.

Därför tror vi att det här dokument ska börja med frågan: Hur är läget, hur ser världen ut, vad kan vi säga om framtiden? Det blir utgångspunkten för det fortsatta samtalet om vad som bör göras.

Överordnade mål

Stycket med överordnade mål bör skrivas om. Det här dokumentet går direkt på överordnade mål där de nationella och regionala målen bestäms som utgångspunkt. Men de målen lösryckta ger ingen stor motivation till förändringar. Dessutom – vi tror att de flesta som är någorlunda insatta i frågorna är överens med oss att målen är alldeles för lågt satta, läget är mycket allvarligare än så och förändringarna kommer att bli mycket mer drastiska.

- Dokumentets utgångspunkt är fortsatt tro på tillväxtekonomin, att ökad produktion och konsumtion förbättrar våra liv och att teknikutvecklingen kan lösa problemen. Det är dags att ifrågasätta den utgångspunkten. Låt Falun istället satsa på livskvalité och att börja bygga en ekonomi grundad på lokala förutsättningar och begränsningar.
- Vi behöver mindre materiell konsumtion, inte mer.
Vi behöver små lösningar i stor skala, inte stora lösningar i liten skala.
- Ett begrepp som bör införas är resiliens – förmågan och beredskapen hos ett samhälle att anpassa sig till/klara av påfrestningar och förändringar. Matbehov, energiförsörjning och transporter ska kunna fungera när yttre tillförsel kollapsar
- Kommunen bör ta en mer aktiv roll än programmets nuvarande skrivning, driva byggandet av passivhus/plushus, stärkandet av kommunens småorter, satsa på kollektivtrafiken.

Kommer då frågan – kan en enskild kommun ställa högre mål och tillämpa en radikalare mall än den Länsstyrelse och riksdag har angivit? Vi anser det – ansvaret mot de människor som kommunen har ansvar för måste vara viktigare än lojaliteten mot högre myndigheter. Våra samhällen kommer med säkerhet att utsättas för större påfrestningar under de kommande 40 åren än någon av oss har upplevt. Ju snabbare vi kan ställa om vår kommun till hållbarhet desto bättre kommer våra medborgare att klara de kommande kriserna.

Situationen i Falun (nu och) år 2050

Dokumentet heter ”Energi- och Klimatprogram” Huvudsyftet med Energiprogrammet bör vara att inspirera till att göra vad vi förmår för att rädda klimatet. Faluns roll kan vara som inspiratör och vägvisare för andra. Vi kan förstås köra på som förut och hoppas att andra tar ansvaret men hur roligt känns det?

Därför blir frågan om siffror och procenttal helt beroende av vad Faluborna är beredda till. Få ställen i världen har bättre förutsättningar än Sverige - och Falun - att utveckla ett hållbart samhälle och bli en resurs för en hållbar värld. Och därför borde detta stycke vara del i starten på en visionsdiskussion i Falun – hur vill vi att vår kommun ska se ut där våra barn och barnbarn ska leva år 2050? Hur ska vi lämna efter oss ett rikare samhälle, rikt på riktiga, varaktiga värden och fria, kreativa, ansvarsfulla och hjälpsamma, kanske rentav lyckliga människor?

Vi föreslår därför att detta avsnitt görs om och får rubriken *Situationen i Falun år 2050*.

Kanske skulle detta stycke visa två möjliga scenarier; ett ljus och ett mörkt. Ty såväl våra gemensamma institutioner som var och en av oss står inför val: Ska vi ta till oss fakta och börja förändra livsmönster och samhälle eller ska vi köra på och hoppas att det löser sig?

Övergripande strategi

Bortom ett rätt snårigt språk tolkar vi budskapet att kommunen ska se till att skapa en infrastruktur där falubor och institutioner får lätt att utöva sina verksamheter och livsmönster men kommunen står också för folkbildning och upplysning. Det är bra och ambitiöst men rymmer nödvändigtvis en öppen och livaktig debatt mellan olika uppfattningar om vad som behövs och är nödvändigt.

Kommer Falun 2050 att innehålla motorgräsklippare, snöskotrar, massbilism och engångsplastsmaterial?

Kommunens handlande måste självklart ha brett stöd hos partierna men partiernas positioner kommer att förflyttas med en bred och livaktig samhällsdebatt. Ingen instängd minstagemensammanlinje i de kommunala förvaltningarna och nämnderna!

Delområden

En betydligt radikalare omställning kommer att bli nödvändig än som nu skissas i strategin. Några detaljkommentarer nedan:

Bostäder

Varför först 2021 som gräns för 0-energihus? Lagen har den tidsfristen men kan kommunen stötta ett snabbare införande? Varför endast halvering av energianvändningen i byggnader som mål till 2050? Förutsätts samma uppvärmda yta eller större eller mindre, borde gränser för bostadshusarea sättas? Vi saknar mål för plushus?

Transporter

Transportsystemets omställning kommer att bli ett hett debattämne. Transportmängden ska ner radikalt och det kommer medföra stora konsekvenser i vardagen, både i privatlivet och samhällslivet. Vi räknar med att frågan blir central i kommundialogen kring den nya översiktsplanen.

Massbilismen avslutas.

Småskalighet, närproduktion

Energiutvinning

Vi har tidigare remissvar förespråkat att vindkraften i framtiden ska läggas i de bebyggda landskapen. Det gäller också den kommande satsningen på solkraft.

Matproduktionen handlar också om fånga solenergin i våra livsmedel. Här kommer säkert utvecklingen att innebära ökad odlingen i tätbebyggelse och i kommunens småorter.)

Privatkonsumtion

Detta avsnitt bör få en betydligt mer framträdande plats. Den ständigt ökande privata konsumtionen är en avgörande del i det ekorrhjul som samhället befinner sig i. En strategi bör i denna del ha en tydlig inriktning att förändra vårt samhälle från en klimatbelastning till en stödresurs för global omställning.

Slutord

Energi- och klimatprogrammet kommer att ingå som en del i kommunens miljöprogram. Vi ser fram mot en kommande bred framtidsdebatt de närmaste åren där kommunens dokument kring framtidsvisioner presenteras och diskuteras i en bred och välorganiserad medborgardialog

Naturskyddsföreningen i Falubygden

Styrelsen

Helge Sonntag, ordförande

helge@sonntag.se

023-821 00